

Gaard i et Aar som dette, hvor Baarsæden i den Grad er slaaet feil, at den giver omtrent kun Halvdelen af det Udbytte, som den pleier at give i en Middelhøst? (Stemmer: Ikke nær Halvdelen!). Paa de ringere For-der har den maaffee ikke engang givet Halvdelen af en Middelhøst. Det ærede Medlem vil saaledes see, at i et Aar som dette vil Indtægten af en saadan Gaard gaae betydelig ned. Men det er ikke alene i et saa uheldigt Aar som dette, at saadanne Beregninger ikke kunne lade sig opføre. Jeg har som Medlem af Skattecommissionen baade i 1864 og efter den sidste Indkomstskatlov havt det Gæver at skulle baade skjønne og beregne, hvad der kunde havees i Indtægt af en saadan Gaard, og jeg tillader mig rigtignok at tiltroe mig saa megen Regneevne, at jeg kan gjøre det nogenlunde nøiagtig, og jeg er kommen til det Resultat, at en Gaard paa 52 Tdr. Land, der er skylsbat for 7 Tdr. Hartkorn, har, efterat Driftsomkostningerne og de andre Afgifter, som kunne fradrages ere fradragne, en Indtægt, som ikke gaaer over 750 Rd., og jeg skal dertil bemærke, at iblandt de Afgifter, som her fradrages, ogsaa er Herstabsafgiften, og den var langt fra saa høi som nu paa mange Steder her i Landet. Vi kjende nemlig hos os endnu ikke til disse nymodens Landgildeforhøielse, som jeg troer med Urette gennemføres paa forffjellige andre Steder; jeg skal imidlertid ikke videre opholde mig herved, der vil senere blive Leilighed til at udtale sig om dette. Nu kommer hertil, at, hvad disse Stillinger angaaer, er det jo almindeligt, at Bedkommende selv maae pensionere deres Forgængere, o: under Navn af Aftægt. Der er ingen anden Forsørgelse for Folk, som ikke længere kunne arbejde i disse Stillinger, end at de maae forførges af selve Stillingen. Dette er Noget, som dog ogsaa maa tages med i Betragtning, naar man vil sammenligne disse Stillinger med Embedsstillingen. Men hvilket besværligt og møisommeligt Liv er det i det Hele taget ikke at drive en saadan Gaard mod at være Embedsmand, og det er virkelig ogsaa Noget, som maa tages med i Betragtning. Jeg troer, at de Slutninger, som det ærede Medlem vil drage

ud heraf, for at godtgjøre det Uberettigede i at gaae ind paa det Forslag, som af Fleertallet er stillet under Nr. 18, ikke slaae til. Hvad nu Forslaget i det Hele angaaer, er det meget vanskeligt at have nogen Mening om, hvilken Stæbne det vil faae her i Salen, naar man seer hen til, hvilke Medlemmer der have stille stillet det, og hvilke Medlemmer der have fraraadet det. Det forekommer mig imidlertid, at skulle vi nogenfinde komme til nogen Nedsættelse i Embedslønningerne og at gjøre nogen Besparelse i dette Punkt, gaaer det ikke an at skyde en Leilighed som denne, hvor der virkelig er en Leilighed tilstede til at gjøre om end kun en lille Besparelse, fra sig i Haab om senere at gjøre noget Større, thi vi maae betænke, at det altid har viist sig, at naar man skalde til at gjøre det Større, har man mindre været istand dertil. Jeg kan derfor ikke see Andet end, at det vil være rigtigt at vedtage dette Forslag, og det er dette, som jeg vil tillade mig at tilraade.

Ordrer: Jeg kan naturligviis begynde paa samme Maade som de fleste ærede Talere, der have havt Ordet i den sidste Tid, at jeg ikke vil kunne undgaae Gjentakelser, og at det, som jeg vil sige, allerede tildeels er sagt; men jeg troer dog, det er rigtigt, at jeg har beholdt Ordet, fordi jeg troer, at der er enkelte Betragtninger, der ikke ere gjorte gjældende, og som jeg skal tillade mig at fremsføre. Vi have endnu ikke den ærede Ordførers Tale fra igaar liggende trykt for os, men jeg troer ikke, at jeg har misforstaaet det Punkt, som jeg nu skal tillade mig at berøre, et Punkt, som ikke alene angaaer denne Lov, men ogsaa angaaer en væsentlig Dpfattelse, om jeg saa maa sige, af en Rigsdagsmands Stilling, hvor jeg er af en diametralt modsat Mening af, hvad den ærede Ordfører udtalte. Han meente, at vi, der ere traadte sammen her, navnlig have havt det Forsæt at spare, som om det egentlig var med denne Hensigt, at vi gik ind i Rigsdagen. Jeg mener, at det er et galt Forsæt at opstille som principalt. Jeg mener, at vi gaae ind til Rigsdagen for at undersøge de Forslag, som Regjeringen bringer for os, eller selv at stille Forslag, hvorved vi